

Zpráva pro Valnou hromadu ČHS 2017

Lékařská komise

předsedkyně Jana Kubalová

Cíle Lékařské komise

Hlavní činností LK je zajištění platformy pro vzdělávání členů ČHS v oblasti horské medicíny, zpřístupnění recentních informací pro členy, šíření problematiky mezi lékařskou a záchranářskou odbornou veřejností a spolupráce s ostatními mezinárodními komisemi zabývající se podobnou problematikou.

Činnost v roce 2016

Členové LK se v roce 2016 soustředili hlavně na výuku a osvětu v problematice související s horskou medicínou. V současném pojetí je výuka mezi různě zkušené skupiny rozložena minim. na 18 dnů/rok, vč. Pelikánova semináře. Tato výuka probíhá většinou o víkendech, jedná se tedy prakticky o 9 víkendů/rok. Lékařská komise nadále preferuje kvalitu prováděných činností před kvantitou. Naším cílem je školit převážně instruktory horolezectví a další odborné skupiny, které tyto informace pak předávají dále do oddílů, veřejnosti atd.

- *Výuka první pomoci pro instruktory horolezectví* – HAL, RCI, SCI a výuka první pomoci na kurzech pro trenéry lezení na umělé stěně – školení pro nové instruktory 1x 4 denní kurz (Vysočina – údolí Doubravy), školení trenér lezení na umělé stěně 2x (Mšeno)
- *Zajištění pravidelných doškolování stávajících instruktorů* – 2x 3 denní kurz jaro, podzim
- *Předávání informací na metodických dnech* – 2x 1 den – M. Honzík - Škrovád 16. 4. 2016 - přednášky první pomoc + nehody při lezení + praktická výuka první pomoci a resuscitace a metodický den ČHS na Hrubé Skále - festival horolezeckých filmů 18. 6. 2016 - přednášky první pomoc + nehody při lezení + praktická výuka první pomoci a resuscitace
- *Uspořádání tradiční konference – Pelikánův seminář* – podzim 2016, hotel Skalní Mlýn, 2 denní seminář
- *Uspořádání jednodenního kurzu první pomoci pro veřejnost* – První pomoc v oblastech s dobrou dostupností lékařské péče – podzim, hotel Skalní Mlýn
- Sledování problematiky a zpřístupnění odborné literatury a recentních článků týkajících se problematiky horské medicíny a záchrany, viz výčet publikační činnosti
- *Šíření problematiky mezi odbornou záchranářskou a lékařskou veřejností* – aktivní účast na národních i mezinárodních konferencích, seminářích a workshopech, viz výčet akcí a publikační činnosti
- *Analýza problematiky úrazů v horách, skalách i umělých stěnách* – např. nehoda ze slanění u nového typu ultralehkého sedáku a horolezecké úrazy v Libereckém kraji, které byly prezentovány na Pelikánově semináři
- *Překlady doporučených postupů LK ICARu a UIAA*, tvorba vlastních doporučení zaměřených na činnost v ČR, www.theuiaa.ogr/medical (I. Rotman)
- *Spolupráce s mezinárodní lékařskou komisí ICAR a UIAA* – účast na konferencích a seminářích
- *Konzultační činnost* – většinou problematika omrzlin MUDr. Říhová a problematika vysokých hor MUDr. K. Höschlová
- *Spolupráce s Asociací horských vůdců a průvodců, s Horskou službou ČR* – vyžádaná školení a účast na konferenci HS

Činnost LK v roce 2016 a kontrola úkolů z loňského roku:

- aktualizace webových stránek a doporučení LK – nebylo splněno, úkol trvá i v letošním roce a bude pravděpodobně trvat i do dalších let
- navázání větší spolupráce s horskými průvodci v oblasti vzdělávání a garance výuky – dle požadavků horských průvodců, zatím požadavek nevyvstal
- vypsát minim. 1 x kurz první pomoci pro veřejnost – splněno, kurz se konal 28. 10. 2016 – 1 den – První pomoc pro horolezce v dostupném terénu
- seriál o horské medicíně pro časopis Svět outdooru na zajímavá témata z horské medicíny formou rozhovoru s odborníkem – splněno, zpracovány 3 díly – 1. díl obecný úvod, kde najít informace o horské medicíně a proč je důležité účastnit se vzdělávacích kurzů, 2. volání na tísňovou linku a

lokalizace volajícího, 3. díl – proč vycházet do hor s horským vůdcem, rozdíl mezi horským vůdcem a průvodcem, připravujeme 4. díl s tématem lékárníček do skal a hor a předepisování léků na expedice (jaro 2017)

- překlady stávajících doporučení MedCom UIAA – překlad všech doporučení dokončen (MUDr. Ivan Rotman), ke stažení na www.theuiaa.org
- Avalanche victim resuscitation checklist aktualizace dle doporučení ICAR 2015 – checklist přeložen (Kubalová) a odeslán autorům, bude ke stažení na stránkách ICAR-CISA, provedena distribuce na Horskou službu a ZZS obsluhující lavinové oblasti
- projekt bodů záchrany pro skalní oblasti – informace předána na valné hromadě, každá oblast musí řešit návrhy s příslušnou ZZS či HZS a majitelem pozemku (nejčastěji Lesy ČR), dosud se ozvala pouze skalní oblast Labské pískovce. Veškeré informace a kontakty na místní složky IZS a kompetentní osoby byly předány.

Doklad aktivit a publikační činnosti LK (mimo kurzy ČHS a metodické dny ČHS):

- únor 2016 – mezinárodní multioborový kongres Colours of Sepsis Ostrava – workshop akcidentální hypotermie – hlavní pořadatel workshopu Dr. Jana Kubalová, zahraniční přednášející (Slovensko, Polsko)
- 4. 8. 2016 UIAA MedCom Meeting, Telluride. Funkci prezidenta komise převzal po Dr. Davidovi Hillebrandtovi Dr. George Rodway. Příští zasedání 27. 3. 2017 Kathmandu. Zpráva o činnosti Dr. Rotman, corresponding member: <http://www.horska-medicina.cz/odkazy/lekarska-komise-uiaa/>
- 25. 1. 2016 O nebezpečí hor i o tom, jaké šance má člověk proti lavině. MUDr. Jana Kubalová, Studio Leonardo. http://www.rozhlas.cz/leonardo/dnes/_co-delat-v-lavine-doufat-ze-vas-nekdo-vcas-vyhrabe--1577548
- 21. – 33. 4. 2014 15. Brněnské dny urgentní medicíny, Mikulov. MUDr. Jana Kubalová, předsedkyně programového výboru, Zdravotnická záchranná služba Jihomoravského kraje, p.o. Martin Honzík DiS., MUDr. Kristina Höschlová., tématický blok: wilderness medicine, host konference: Dr. Fidel Enselsohn, Dr. Anna Jarosz http://www16.brnenske-dny.cz/download/bd_2016_program.pdf
- 21. 9. 2016 odeslána korektura vyžádaného článku „Akutní horská nemoc – léčení a prevence (I. Rotman) pro časopis Očkování a cestovní medicína.
- Září 2016 Úspěšně zakončen 1. Mezinárodní kurz horské medicíny v ČR – Diploma in Mountain Medicine (DiMM), certifikovaný Lékařskou komisí UIAA, IKARu a ISMM. Organizovala MUDr. Kristina Höschlová, program a fotogalerie: www.kurzhorskemediciny.cz
- 7. 10. 2016 Plíce a nadmořská výška – MUDr. Jana Kubalová na konferenci Tělovýchovné lékařství 2016, Hradec Králové.
- 18. – 22. 10. 2016 ICAR General Assembly and Congress, International Commission For Mountain Emergency Medicine (ICAR MEDCOM) Borovets, Bulgaria. Zúčastnili se MUDr. Jana Kubalová, Martin Honzík, DiS. a MUDr. Hana Kubinová (Horská služba ČR)
- 28. – 30. 10. 2016 27. Pelikánův seminář „Aktuální problémy horské medicíny“. Hotel Skalní Mlýn, Moravský Kras, www.horosvaz.cz/pelikanuv-seminar
- Kubalová, J.; Sieger, L. Příprava je půl úspěchu. Jak vyrážet na hory bezpečně?. Svět outdooru 2016, (1), 64–66.
- Kubalová, J.; Sieger, L. SOS - Přivolání pomoci v horách. Svět outdooru 2016, (3), 66–69.
- Lollok, M.; Dvořák, V.; Kříž, K.; Sieger, L. S kým bezpečně do hor? Povolání horských vůdců a průvodců. Svět outdooru
- L. Sieger workshopy: Cestovatelský festival Obzory, Praha, 12.- 13. 11. 2016, <http://www.pohora.cz/obzory/outdoorove-know-how/27475-ladislav-sieger-preziti-a-uzly/>, téma: "Přežití a uzly",
- L. Sieger, kurz zimní ekologie 2x, Přírodovědecká fakulta UK Praha, 2. 12. 2017, Člověk a zima, Limity lidských možností, Problematika podchlazení, Hibernův zábal.,
- L. Sieger, Brno, 30. 1. 2016 pro CZIML - kurz horských průvodců, Přežití, limity lidského organismu

- L. Sieger, Krkonoše, chata Výrovka, 8. - 10. 4. 2016, PřF Hradec Králové, kurz pohybu v zimních podmínkách,
- L. Sieger, Rekreační středisko Želivka, Vřesník 33, Humpolec, 26. - 29. 5. 2016, 2. – 5. 6. 2016 pro: CZIML - Michal Lollok, kurz horských průvodců, bezpečnost a záchrana
- M. Honzík, aktualizace Info@hudy.cz - první pomoc při lavinové nehodě, podchlazení a omrzliny

Pelikánův seminář

Lékařská komise Českého horolezeckého svazu, Společnost horské medicíny ČR a Medicínska komisia SHS JAMES SR uspořádali dne 29. – 30. 10. 2016 tradiční, již 27. Pelikánův seminář, pořádaný na počest MUDr. Jiřího Pelikána, který v roce 1988 zahynul při výstupu na Anapurnu. Letošní ročník se konal v Moravském krasu, nedaleko Blanska v hotelu Skalní Mlýn.

Hlavními tématy semináře byla již tradičně horská a cestovní medicína, medicína v divočině, první pomoc a záchrana v horách, lezecké úrazy a nehody při lezení, omrzliny a podchlazení, nemoc z výšky, lavinové nehody. Mezi nová témata patřil kurz horské medicíny v ČR, fenomén basejumpu a právní pohled na legislativu podávání léků mimo civilizaci. Nedílnou součástí konference se staly také zprávy z odborných akcí a kongresů. Během dvou dnů zaznělo celkem 24 odborných přednášek a 2 cestovatelské prezentace o Pyrenejích a skialpinismu na Etně.

Doprovodný program byl uspořádán díky speleologům z Moravského krasu, na jejichž území se seminář konal. Díky kolegům, kteří mají radši výlety „do hory“ než „na horu“ byla účastníkům nabídnuta možnost shlédnout úžasné prostory a krasovou výzdobu dvou veřejně nepřístupných jeskyní – brčkový strop v jeskyni v okolí Holštejna nebo jeskyni Býčí skála. Odvážnější účastníci si vyzkoušeli speleoferratu „Dobrodružství“ v Ostrově u Macochy.

Součástí konference bylo i metodické školení veřejnosti v pátek 28. 10. Na Víru proběhl metodický den ČHS zaměřený na bezpečný pohyb a záchrana na zajištěných cestách pod taktovkou metodické komise ČHS a na Skalním Mlýně kurz první pomoci pro horolezce pod vedením instruktorů lékařské komise. O kurz byl velký zájem, absolvovalo celkem 19 účastníků, kteří se naučili jak postupovat při nehodě ve skalním terénu, tentokrát s dobrým dojezdem profesionálních záchranných složek.

I letos je obsah zpracován do podoby rozsáhlé zprávy a sborníku přednášek, u nichž autoři dali svolení k publikaci, více na www.horosvaz.cz/pelikanuv-seminar

Plán činnosti na rok 2017 s výhledem do roku 2020

- Výuka první pomoci pro instruktory horolezectví – HAL, RCI, SCI (květen 2017) a výuka první pomoci na kurzech pro trenéry lezení na umělé stěně (jaro, podzim 2017 dle náplně kurzu)
- Zajištění pravidelných doškolování stávajících instruktorů – jaro, podzim 2017.
- Účast min. na jednom metodickém dni ČHS pro veřejnost – dle termínů metodické komise.
- Uspořádat minimálně jedno školení první pomoci pro veřejnost.
- Uspořádání tradiční konference – Pelikánův seminář – říjen 2017, pravděpodobná lokalita Velká Fatra, dosud není definitivně rozhodnuto ze slovenské strany.
- Sledování problematiky a zpřístupnění odborné literatury a recentních článků týkajících se problematiky horské medicíny a záchrany – články budou zveřejňovány formou krátké anotace a odkazu, kde ho lze najít.
- Šíření problematiky mezi odbornou záchranářkou a lékařskou veřejností – aktivní účast na národních i mezinárodních konferencích, seminářích a workshopech – dle programu konferencí a pozvání organizátorů.
- Analýza problematiky úrazů v horách, skalách i umělých stěnách – spolupráce s Mgr. Marií Lollok Klementovou a OEAV.
- Překlady doporučených postupů LK ICARu a UIAA, tvorba vlastních doporučení zaměřených na činnost v ČR – v současné době zbývá přeložit jen výukovou prezentaci pro vyplňování checklistů pro oběti lavinové nehody, průběžné sledování nových doporučení a jejich překlad.
- Spolupráce s mezinárodní lékařskou komisí ICAR a UIAA.
- Konzultační činnost – aktualizovat kontakty na www.horosvaz.cz.
- Spolupráce s Asociací horských vůdců a průvodců, s Horskou službou ČR – výuka, předávání informací.
- Výhledově organizace odborných seminářů s odborníky na témata související s lezením, ale mimo první pomoc a záchrana – např. výživa, rehabilitace – v roce 2017 uspořádání jednoho semináře na zvolené téma.
- Aktualizace doporučení a záchranných karet postupně do roku 2020, v roce 2017 min. dvě doporučení – aktualizace právní problematiky podávání a předepisování léků, aktualizace doporučených léků do lékárníčky.

- Na základě připomínek a ohlasů návštěvníků odkazů lékařské komise úprava a aktualizace příslušné stránky. Návrh LK je, aby se pod kolonkou „vzdělávání“ ihned objevily odkazy na komisi metodickou, lékařskou, bezpečnostní, po kliknutí na „lékařskou komisi“ pak členění na další položky. Každá položka by měla obsahovat podrobné informace a další odkazy. Cílem je snazší nalezení informací a lepší přehlednost.